

ELEMENTELE CONTRACTULUI DE ÎNSTRĂINARE A BUNURILOR CU CONDIȚIA ÎNTREȚINERII PE VIAȚĂ

Angela TĂLĂMBUȚĂ,
doctor în drept

SUMMARY

To detect some theoretical and practical problems they generate contract on alienation of goods provided maintenance for life in practice and in national case law, it is necessary to start to explore the defining elements of the parties, subject, scope and term contract alienation of immovable provided maintenance for life and determination of limits of extension of civil legal effects of that act in relation to other similar legal documents by content.

Both literature both domestic and foreign doctrine there are not enough studies that have addressed elements of the contract alienation of immovable provided maintenance for life, so are not subject to a detailed analysis of the limits and how to achieve this freedom constitutional, which raises numerous practical discussions focused on the correct application of legislation on the alienation of goods provided maintenance for life.

REZUMAT

Pentru a putea depista unele probleme teoretice și practice pe care le generează contractul privind înstrăinarea de bunuri cu condiția întreținerii pe viață, în practica și în jurisprudența națională, este necesar a se porni de la analiza elementelor definitorii ale părților: obiectul, scopul și termenul contractului de înstrăinare a unui bun cu condiția întreținerii pe viață, precum și a determina limitele de extindere a efectelor juridice ale acestui act civil în raport cu alte acte juridice similare după conținut.

Atât în literatura de specialitate națională, cât și în doctrina străină nu există suficiente studii în care ar fi abordate elementele contractului de înstrăinare a unui bun cu condiția întreținerii pe viață, la fel nu sunt supuse unei analize detaliate limitele și modul de realizare a acestei libertăți constituționale, fapt ce ridică în practică numeroase discuții axate pe aplicarea corectă a legislației în materie de înstrăinarea de bunuri cu condiția întreținerii pe viață.

Actualitatea și scopul prezentei articole constă în efectuarea unei investigații complexe a problemelor ce rezultă din practicarea elementelor contractului înstrăinării bunurilor cu condiția întreținerii pe viață, prin prisma analizei regulilor de drept ce guvernează această materie, valorificând în acest sens cadrul legal și abordările doctrinare în domeniu, precum și în formularea unor soluții și propuneri vizând perfecționarea legislației ce reglementează elementele contractului înstrăinării bunurilor cu condiția întreținerii pe viață.

Părțile la contractul de înstrăinare a unui bun cu condiția întreținerii pe viață sunt beneficiarul întreținerii – persoana care datorează predarea bunului în proprietate și dobânditorul întreținerii – cel care se obligă să presteze primulul întreținerea în natură [7, p. 95]. Se consideră că părțile pot fi doar persoane fizice cu capacitate deplină de exercițiu la momentul încheierii contractului.

Contractul de înstrăinare a bu-

nurilor cu condiția de întreținere pe viață valabil încheiat, fiind în principiu un contract sinalagmatic, dă naștere la obligații atât în sarcina beneficiarului, cât și în sarcina dobânditorului [2].

Astfel, prevederea art. 839 alin. (2) CCRM este analizată și de punctul 17 al Hotărârii Plenumului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova cu privire la unele chestiuni apărute în practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației la soluționarea litigiilor ce țin de contractele de donație și de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață, nr. 2 din 30.03.2009, care precizează că dacă există mai mulți beneficiari, obligația de întreținere nu este considerată îndeplinită, dacă nu s-a executat integral față de toți acești beneficiari, întinderea prestației depinzând de necesitățile și durata vieții tuturor creditorilor obligației de întreținere. Dacă pluralitatea se referă la debitorii obligației de întreținere, fiecare din ei poate fi obligat să execute obligația de în-

treținere, în același timp, prestarea obligației fiind obligatorie pentru ceilalți debitori [19, p. 17].

a) Beneficiarul întreținerii în contractul de înstrăinare a bunurilor cu condiția întreținerii pe viață

În calitate de beneficiar al întreținerii poate figura doar persoana fizică; or, legea limitează termenul contractului la durata vieții beneficiarului. Beneficiarul urmează să fie înzestrat cu capacitatea necesară de a efectua acte juridice de dispoziție, deoarece obligația lui constă în a transmite dreptul de proprietate asupra unui bun. Codul civil din 1964 prevedea posibilitatea încheierii contractului de întreținere în calitate de beneficiar, doar pentru persoanele inapte de muncă. Pentru oferirea întreținerii persoanelor care nu se pot întreține sau au dificultăți în a se întreține, în prezent, legea nu conține restricții referitoare la persoana beneficiarului [9, p. 75].

b) Dobânditorul, în contractul de înstrăinare a bunurilor cu condiția întreținerii pe viață

Dobânditorul în contractul de înstrăinare poate fi persoana fizică cu capacitate civilă deplină. Deși legea prevede doar efectele decesului dobânditorului (art. 846 CCRM), considerăm că și persoanele juridice pot fi parte la contractul de întreținere pe viață. Aceasta decurge și din prevederea art. 839 alin. (2) CCRM. Astfel, practica din perioada actuală ne arată că în societate ce creează instituții de aziluri pentru bătrâni cu personalitate juridică, care sunt instituții de stat. Reieșind din situația deficitului bugetar de stat, considerăm că astfel de instituții pot fi create cu statut de persoană juridică de mai multe persoane fizice, iar la baza activității acestora trebuie să stea contractul privind înstrăinarea de bunuri cu condiția întreținerii pe viață. Pornind de la principiul libertății contractuale, persoanele juridice care dispun de capacitatea necesară vor putea totuși încheia astfel de contracte, care vor cădea sub incidența normelor prevăzute de art. 839-846 CCRM și vor reprezenta contracte numite. În literatura de specialitate a altor state, de exemplu în Rusia, este expusă opinia că în calitate de dobânditor poate fi și o persoană juridică.

Deși legislația Republicii Moldova nu admite posibilitatea participării la acest contract a persoanelor juridice, în Federația Rusă [30, p. 54] și în Ucraina [21, p. 54] bunăoară, această situație este posibilă și absolut legală. Cum se va rezolva această problemă în Republica Moldova e greu de presupus, însă, dacă problema va fi soluționată pozitiv, va fi necesar să se ia în considerație practica Federației Ruse, care nu în toate cazurile a fost pozitivă [10, p. 54].

Așadar, ambele părți trebuie să aibă capacitatea deplină de exercițiu, întrucât ambele fac acte de dispoziție (întreținutul transmite dreptul de proprietate – în caz de neexecutare a obligației asumate poate fi obligat la plata de despăgu-

biri). Soții nu pot încheia un contract de întreținere – de altfel, inutil – pentru că între ei există obligația legală de întreținere, întrucât vânzarea-cumpărarea este interzisă între ei [28, p.58].

Dacă în contract există o pluralitate de părți (fie creditori, fie debitori, fie și de creditori și de debitori), obligația de întreținere este indivizibilă. În consecință, neexecutarea obligației de întreținere față de unul dintre creditori determină rezoluțiunea întregului contract.

Consimțământul – în cadrul contractului de întreținere trebuie să fie liber exprimat și nevicat prin eroare, dol sau violență [11, p. 321].

Deși dreptul la întreținere este un drept personal netransmisibil, acțiunea de anulare a unui contract de întreținere pentru lipsa consimțământului este patrimonială, putând fi exercitată și de moștenitorii părților contractante.

Este necesar de accentuat că principala obligație a întreținătorului este de a presta întreținerea în natură. Datorită caracterului preponderent alimentar al obligației de întreținere ea trebuie executată permanent, fiind o obligație care se execută zi cu zi [23, p. 333].

Pentru a analiza *obiectul* contractului de înstrăinarea bunurilor cu condiția întreținerii pe viață, mai întâi, trebuie să dăm noțiunea obiectului juridic civil. Astfel, în conformitate cu art. 206 din Codul civil al RM, *obiect al actului juridic sunt acele acțiuni sau inacțiuni, la care se obligă persoana în virtutea actului juridic încheiat*.

În doctrină se consideră că obiectul contractului de înstrăinare a bunurilor cu condiția întreținerii pe viață este unul complex, constând, pe de o parte, din acțiunile beneficiarului de a transmite dreptul de proprietate asupra bunului (obligația de a da) și pe de altă parte, din acțiunile dobânditorului de a presta întreținerea datorată (obligației de a face). Contractul de întreținere are

un obiect material dublu reprezentat de bunul transmis dobânditorului și întreținerea propriu-zisă prestată de acesta. Spre deosebire de Codul civil din 1964, care prevedea posibilitatea înstrăinării în schimbul întreținerii doar a casei de locuit, potrivit reglementărilor actuale, bunul transmis de beneficiar poate fi atât mobil, cât și imobil, adică este mult mai larg. În calitate de prestație a beneficiarului poate fi și o sumă de bani. Ca și în cazul altor contracte, bunul trebuie să fie în circuitul civil, să existe sau să poată exista cu certitudine în viitor [9, p. 76]. De aceeași părere sunt și specialiștii din alte state [23, p. 331].

Din noțiunea contractului rezultă clar că întreținerea datorată de dobânditor urmează a fi prestată în natură. Legea obligă dobânditorul să asigure beneficiarului locuință, hrană, îngrijire și ajutorul necesar în timpul vieții, precum și înmormântarea la deces. În sens larg noțiunea de întreținere cuprinde: procurarea alimentelor și prepararea hranei, cumpărarea îmbrăcăminte, medicamentelor, asigurarea îngrijirilor medicale, efectuarea curățeniei etc. La decesul beneficiarului dobânditorul va organiza funerariile și va suporta cheltuielile de înmormântare.

Obiectul contractului analizat poate fi orice bun mobil sau imobil: în practică cel mai des acesta este o casă de locuit sau o parte din ea, la fel un apartament privatizat care aparține dobânditorului întreținerii cu drept de proprietate [29, p. 59].

Dobânditorul poate cere rezoluțiunea contractului în cazul imposibilității executării obligațiilor contractuale în virtutea unor circumstanțe independente de voința lui. Articolul 845 din CCRM, prevede că, în cazul rezoluțiunii contractului de către beneficiarul întreținerii, aceasta are dreptul să ceară fie restituirea bunului, fie plata valorii lui [6, p. 179].

Valoarea întreținerii prestate de dobânditor nu trebuie restituită.

Considerăm că prevederile art. 845 (2) din Codul civil al RM conține prea multe favori doar pentru beneficiar, ceea ce încalcă poziția de egalitate în cadrul acestui raport, motiv pentru care venim cu propunere de *lege ferenda* că la această prevedere trebuie de adăugat: *dacă va dovedi vinovăția dobânditorului pentru rezoluțiune*.

Deci, este important să evidențiem particularitatea cea mai esențială a acestui contract, că dreptul la proprietate asupra bunului înstrăinat apare pentru dobânditor numai la momentul morții beneficiarului. La decesul dobânditorului, drepturile și obligațiile lui trec la succesorii lui.

De unde rezultă, că decesul dobânditorului întreținerii nu duce la stingerea obligațiilor, ci aceasta se transmite către moștenitori (dacă aceștia există), de aceea e nevoie de stabilit în contract, la momentul încheierii contractului, o persoană, care ca urmare a decesului *dobânditorului va prelua obligațiile și drepturile lui*.

Contractul de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață se aplică în modul corespunzător normelor cu privire la renta viagera dacă aceasta este stipulată în contract [5].

Obiectul contractului constă din două părți componente, în principiu, echivalente: un bun imobil sau mobil și întreținerea dobânditorului în natură – locuință, hrană, îngrijire și ajutor necesar. De regulă prima componentă reprezintă o casă de locuit, un apartament, o vilă, un teren, un automobil sau un oarecare alt bun imobil sau mobil, care are o valoare impunătoare și care permite încheierea unui asemenea contract [26, p. 74].

În contract urmează a fi indicate: bunul transmis beneficiarului prin descrierea particularităților, prețului, gradului de uzură, proprietarii anteriori, respectiv mărimea și felurile prestației, condițiile și modul de acordare [13, p. 11]. Unele state

reglementează limitele prestației lunare la care este dator întreținătorul. Spre exemplu, în legislația civilă a Belorusei [34, p. 29] cuantumul prestației lunare acordate întreținutului nu poate fi mai mic de două salarii minime stabilite de lege. Majoritatea statelor, cum ar fi Federația Rusă, Georgia, Armenia, Ucraina printre care și Republica Moldova, nu indică careva limite ale volumului prestației lunare acordate de întreținător, lăsând la discreția părților asemenea clauze. Pentru comparație, menționăm că în Codul civil al Federației Ruse obiectul transmisiunii este circumscris doar la bunurile imobile.

Considerăm foarte importantă prevederea din legislația Republicii Belarus și propunem ca și în legislația Republicii Moldova să se adopte un act normativ prin care ar fi stabilită valoarea minimă a prestației de întreținere pentru contractul de înstrăinare a bunurilor cu condiția întreținerii pe viață, deoarece sunt frecvente cazurile când beneficiarii întreținerii sunt foarte prost întreținuți.

Obiectul obligației întreținătorului îl constituie întreținerea în sensul cel mai larg, cuprinzând un număr mare de prestații care se execută în natură, ca: procurarea și prepararea hranei, cumpărarea îmbrăcăminte, încălțămintei, lenjeriei de pat și de corp, a medicamentelor, îngrijiri medicale, efectuarea curățeniei în locuință, plata cheltuielilor de întreținere. Părțile pot conveni ca întreținătorul să locuiască în imobilul întreținutului sau în locuință separată. Obligația întreținătorului se execută succesiv și permanent până la sfârșitul vieții întreținătorului sau pe durata stipulată în contract [18, p. 466].

De regulă, în practică, contractul de întreținere se înfățișează ca un contract de vânzare-cumpărare a imobilului întreținutului în care acesta își rezervă dreptul de uzufruct până la sfârșitul vieții și în care se stipulează, ca preț întreținerii

pe durata vieții acestuia.

Obligația de întreținere trebuie executată indiferent de starea materială a întreținutului. Întreținerea trebuie să fie executată de către debitor în natură, așa cum au convenit părțile prin contract [15, p. 246].

Cauza trebuie să fie licită și morală, contrar, contractul este lovit de nulitate absolută.

Și în literatura de specialitate din România [25, p. 128] se exprimă opinia că un contract de întreținere are un dublu obiect:

a) obiectul prestației întreținutului; obiectul prestației întreținutului îl constituie bunul transmis sau suma de bani plătită de întreținut în schimbul întreținerii. Pot fi transmise prin contract atât bunuri mobile, cât și imobile (construcții sau terenuri), cu condiția ca bunurile respective să se afle în circuitul civil;

b) obiectul prestației întreținătorului; obiectul prestației întreținătorului îl reprezintă întreținerea. Noțiunea de întreținere are un sens larg, cuprinzând: procurarea și prepararea hranei, efectuarea curățeniei, plata consumului de electricitate, apă, canal, combustibil, neavând nici o relevanță faptul că beneficiarul întreținerii are suficiente mijloace materiale de întreținere [24, p. 332].

Întrucât întreținerea se acordă în natură, de cele mai multe ori părțile locuiesc împreună, în același imobil, dar pot conveni și în sensul să aibă locuințe separate.

În ceea ce privește cauza contractului de înstrăinare a bunurilor cu condiția întreținerii pe viață, vor fi aplicabile regulile generale prevăzute de dreptul comun în materie.

În scopul protecției cât mai eficiente a drepturilor beneficiarului întreținerii, legea prescrie încheierea contractului în **formă** scrisă (art. 840 CCRM). Nerespectarea formei simple scrise, decade părțile în posibilitatea dovedirii existenței

contractului prin proba cu martori. În cazurile când pentru înstrăinarea bunului transmis de beneficiar se cere forma autentică, contractul urmează a fi autentificat notarial, sub sancțiunea nulității absolute. Dacă pentru înstrăinarea bunului se cere respectarea formei autentice, contractul se încheie în formă autentică [19, p. 154].

Codul Civil al RM prin prisma art. 840 prevede că, *contractul de înstrăinare a bunurilor cu condiția întreținerii se încheie în scris, dar dacă pentru înstrăinarea bunului se cere respectarea formei autentice, contractul se încheie în formă autentică*.

În comentariul Codului civil al RM se stipulează că legislatorul a stabilit un criteriu față de forma contractului de înstrăinare a bunurilor cu condiția de întreținere pe viață, luând în considerație obiectul, scopurile părților, termenul contractului și altele. Această normă este condiționată, de asemenea, de necesitatea asigurării intereselor patrimoniale ale părților [9, p. 470].

Forma scrisă a contractului se aplică indiferent de obiectul contractului, însă dacă obiectul acestui contract este un bun pentru înstrăinare căruia i se cere respectarea formei autentice, atunci contractul se încheie în formă autentică. Autentificarea contractelor cu privire la înstrăinarea caselor de locuit, apartamente, terenuri fiind obiecte de o importanță deosebită a dreptului de proprietate privată, dispun de o reglementare juridică specială privind înstrăinarea lor. Astfel, pe lângă faptul că înstrăinarea lor necesită oformarea în scris, aceste contracte trebuie să fie autentificate notarial, iar unele categorii ale lor vor fi chiar înregistrate la organele cadastrale și publice locale (CCRM, art. 212).

Legea cu privire la notariat [123] prevede un șir de reguli importante la autentificarea contractelor cu privire la înstrăinarea case-

lor de locuit, nerespectarea cărora duce la nulitatea lor.

Cerințele referitoare la forma sau înregistrarea contractelor, precum și regulile de nevalabilitate a contractelor, majoritatea dintre care sunt o reflectare a limitării publice a libertății individuale, sunt strâns corelate și conțin un număr mare de norme juridice [6].

Considerăm că este important ca Codul civil al RM să se completeze cu o prevedere conform căreia: *”În cazul bunurilor imobile, contractul de întreținere se încheie în forma autentică, sub sancțiunea nulității absolute”*. Forma autentică se impune datorită importanței actului dată de efectele produse față de părți ducând la ieșirea din obligațiile creditorului a unor bunuri de valoare mare și la grevarea patrimoniului debitorului pentru viitor cu o obligație ce poate depăși emolumentul cules.

Nu mai puțin important este și înregistrarea contractului de înstrăinare a bunurilor cu condiția întreținerii pe viață la Cadastrul bunurilor imobile. Din ce considerente, considerăm necesar de a completa Codul civil al RM cu o prevedere conform căreia contractele de înstrăinare a unui bun cu condiția întreținerii pe viață, al cărui obiect este un bun imobil, *se înregistrează la OCT*.

Aceste probleme sunt ușor soluționate atunci când actele juridice privind înstrăinarea bunurilor imobile se autentifică notarial. La autentificarea unor asemenea acte, notarul reține în arhiva notarială actele care atestă dreptul de proprietate asupra bunului înstrăinat, excluzând posibilitatea înstrăinării ulterioare, iar în împrejurarea în care contractul se desface sau se declară nul, acestea se restituie transmitătorului. În cazul în care dobânditorul bunului imobil a pierdut contractul în temeiul căruia l-a dobândit, notarul eliberează un duplicat identic cu originalul [3, p. 29].

Aparent, excluderea obligati-

vității autentificării notariale a actelor juridice privind înstrăinarea bunurilor imobile este benefică, deoarece scutește părțile de cheltuieli suplimentare pe care trebuie să le suporte la încheierea lor. În calitate de model s-a luat sistemul anglo-saxon, unde actele juridice cu bunuri imobile nu se autentifică. Acest model are însă și aspectele sale negative [33, p. 11].

Termenul este evenimentul viitor și sigur în privința producerii până la care este amânată începerea sau stingerea exercitării drepturilor și executării obligațiilor [17, p. 382].

Termenul contractului de înstrăinare a bunurilor cu condiția întreținerii pe viață este determinat de natura contractului și rezultă din denumirea lui. După cum se remarcă în literatura de specialitate, contractul de înstrăinare a unui bun cu condiția întreținerii pe viață singur își determină termenul lui, care este egal cu durata vieții beneficiarului întreținerii [13, p. 11].

În Codului civil al Republicii Moldova este prevăzut că termenul contractului de înstrăinare a bunurilor cu condiția întreținerii pe viață nu este determinat de părți, deoarece el depinde de durata vieții beneficiarului întreținerii și încetează odată cu decesul acestuia.

Studiind termenele în cadrul acestei instituții am putea concluziona că ele ar putea să fie importante nu numai la durata contractului de întreținere, dar și la precizarea momentelor de acordare a serviciilor de întreținere.

În concluzie:

✓ În Codul civil al RM nu se face deosebire între forma contractului de înstrăinare cu condiția de întreținere pe viață, când bunul înstrăinat este un bun imobil și forma contractului de întreținere când bunul înstrăinat este un bun mobil. Astfel, în scopul prevenirii unor dificultăți de interpretare ale contractului de înstrăinare a bunurilor cu condiția întreținerii pe viață și

înlăturării inadverențelor ce pot genera în jurisprudența națională careva incidente de conținut, în cazul bunurilor imobile, contractul de întreținere se încheie în forma autentică, sub sancțiunea nulității absolute.

✓ Studiind situațiile juridice ce pot apărea în practică referitor la frecvențele cazuri când beneficiarii întreținerii sunt foarte prost întreținuți, ar fi corect de stabilit valoarea minimă a prestației de întreținere pentru contractul de înstrăinare a bunurilor cu condiția întreținerii pe viață.

✓ Apreciind consecințele juridice pe care le poate genera ignorarea prevederilor legale în privința valabilității contractelor de înstrăinare a bunurilor cu condiția întreținerii pe viață, trebuie să menționăm că *dreptul de proprietate a dobânditorului asupra bunurilor imobile apare doar după decesul beneficiarului prin înregistrarea la OCT.*

Referințe bibliografice

- Baias F.-A. și alții. *Noul Cod civil. Comentariu pe articole*. București: C.H. Beck, 2012. 2734 p.
- Bloșenco A. *Drept Civil. Partea Specială. Note de curs*. Chișinău: Cartdidact, 2003. 280 p.
- Bloșenco A. *Înstrăinarea bunurilor imobile prin acte juridice neautentificate notarial*. În: Revista națională de drept, 2005, nr. 12/29, p. 29-32.
- Buciuman A., David M. *Drept civil. Drepturile reale: comentarii de text, probleme practice, grile*. Ed. a 2-a, rev. București: Hamangiu, 2012. 414 p.
- Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107-XV din 06.06.2002. În: Monitorul oficial al Republicii Moldova, nr. 82-86 din 22 iunie 2002.
- Cimil D. *Reflecții asupra teoriei contractului civil*. În: Revista națională de drept, 2012, nr. 4. p. 15-20.
- Cojocari E., Cojocari V. *Drept civil (partea generală și specială) în întrebări și răspunsuri*. Chișinău: Business - Elita, 2004. 260 p.
- Chibac Gh. și al. *Drept civil. Contracte speciale*. Vol.3. Ed. a 2-a. Chișinău: Cartier, 2005. 688 p.
- Chibac Gh. *Contractul de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață*. Cartea III, art. 839-846. În: Comentariul Codului civil al Republicii Moldova. vol. II, ediția II-a, Chișinău: ARC. 2006, p. 469-473.
- Chibac, Gh. și al. *Drept civil. Contracte speciale*. Vol. III. Chișinău: Cartier, 2010. 568 p.
- Chibac Gh. și alții. *Drept civil. Contracte și succesiuni*. Chișinău: Î.S.F.E.-P. Tipografia Centrală, 2014. 390 p.
- Chirică D. *Tratat de drept civil. Contracte speciale*. V. I. *Vânzarea și schimbul*. București: C. H. Beck, 2008. 616 p.
- Chelaru O., Mihalache Iu. *Analiza juridică a contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață*. În: Revista Națională de drept, 2007, nr. 5. p. 38-43.
- Chelaru R. și alții. *Noul Cod civil. Comentariu pe articole*. București: C.H. Beck, 2012. 2734 p.
- Deak F. *Tratat de drept civil. Contracte speciale*. Ed -a 3-a, act. și comp. București: Universul juridic, 2001. 576 p.
- Decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție din 08.10.2014, Chișinău http://jurisprudenta.csj.md/search_col_civil.php?id=13496 (vizitat 20.10.16)
- Dogaru I., Drăghici P. *Drept civil. Teoria generală a obligațiilor*. București: ALL Beck. 2002. 600 p.
- Florea B. *Drept civil. Contractele speciale*. București: Universul Juridic, 2013. 245 p.
- Gîscă V., Tălămbuță A. *Drept Civil*. Chișinău: Elena V-I, 2006. 230 p.
- Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova cu privire la unele chestiuni apărute în practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației la soluționarea litigiilor ce țin de contractele de donație și de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață, nr. 2 din 30.03.2009. În: Buletinul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, 2009, nr.8.
- Huidu A. *Incursiune în contractele aleatorii. Renta viageră și întreținerea*. Iași: Lumen, 2006. 290 p.
- Legea cu privire la notariat nr. 1453 din 08.11.2002. În: Monitorul oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 154-157/1209.
- Legea privind descentralizarea administrativă nr.435 din 28.12.2006. În: Monitorul oficial al republicii Moldova nr. 29-31 din 02.03.2007.
- Moțiu F. *Contractele speciale în noul Cod civil*. Ediția a IV, revăzută și adăugată. București: Universul juridic, 2013. 351 p.
- Stoica V. *Drept civil. Contracte speciale*. vol. I, București: Universul Juridic, 2008. 238 p.
- Tălămbuță A. *Condițiile de valabilitate ale contractului de înstrăinare a unui bun cu condiția întreținerii pe viață*. În: Revista națională de drept, 2013, nr.12, p. 73-77.
- Гражданский кодекс Российской Федерации 01.01. 2004. Москва, 2003. 400 с.
- Иоффе О. *Избранные труды. Том III. Общее учение об обязательствах*. Санкт-Петербург: Юридический центр, 2004. 1100 с.
- Ключникова Я. А. *Правовые проблемы определения условий договора пожизненного содержания с иждивением*. В: Право и политика, 2007, № 2, с. 58-62.
- Кибак Г. А. *Гражданское право. Одельное договорные обязательства. Краткий курс лекций*. Кишинев: МГУ, 2003. 374 с.
- Садиков О. Н. *Комментарий к Гражданскому кодексу Российской Федерации*. Части второй изд. 3-е Москва. 1998, с. 172-175. Citat de: Chibac Gh. și al., *Drept civil. Contracte speciale*. Ed. a 2-a. Chișinău: Î.S.F.E.-P. Tipografia Centrală, 2014, p. 54-58.
- Харитонов О. Е., Старцев А. В., Харитонов Е. И. *Гражданское право Украины*. Учебник. Харьков ООО Одисей 2008.594 с. Citat de: Chibac Gh. și al. *Drept civil. Contracte speciale*. Ed. a 2-a. Chișinău: Î.S.F.E.-P. Tipografia Centrală, 2014. p. 54-58.
- Хуго Перс Монтеро. *Горжусь профессией нотариуса*. В: Нотариальный вестник, 1998, nr.7/8, с. 21-24.
- Федосеев П. С. *Договор пожизненного содержания с иждивением по гражданскому праву России*. Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Волгоград, 2004. 183 с.